

[Undervisningsministeren.]

Ifølge bestemmelsen i denne lovs § 23 skulle loven forelægges til revision i rigsdags-samlingen 1952—53, og et hertil sigtende forslag har da også været fremsat i den nævnte samling, men blev ikke færdigbe-handlet. Det forslag, som jeg nu har den ære at fremsætte, er — bortset fra en enkelt bestemmelse — ligelydende med det tidligere fremsatte forslag, hvis hovedindhold var og er, at det særlige tilsyn med religionsunder-visningen bortfalder, at lærerlønstilskuddet forhøjes fra halvdelen til to trediedele af lærerlønsummen, at såvel minimumslærer-lønnen som rådighedssummen for tilskuds-ydelsen beregnes under medtagelse af det almindelige pensionsgivende tillæg, at be-stemmelsen om, at ingen skole kan få mere end 80 pct. af sine bruttoudgifter dækket gennem statstilskud, gøres generel og ikke som hidtil begrænses til de skoler, der mod-tager mere end 300 kr. i tilskud fra amt eller kommune, at den del af rådighedssum-merne, der eventuelt måtte blive besparet ved anvendelsen af 80 pct.s reglen, anvendes til supplerings tilskuddet til de skoler, der har opnået mindre end 80 pct.s tilskud, og at den del af rådighedssummerne, der der-efter måtte blive til rest, stilles til ministe-rens rådighed til løsning af særlige opgaver indenfor friskolen eller til ydelse i særlige tilfælde af tilskud til hjemmeundervisning. Endvidere indeholder forslaget en lempelse af udbetalingsreglerne for nystartede skoler og en vis lempelse af elevtalskravene for skoler, der har bestået en vis årrække, samt en ajourføring af pensionsordningen for disse skolars lærerkræfter.

Endelig stilles der forslag om ophævelse af det i den hidtidige lov fastsatte maxi-mum på 3½ mill. kr. for det samlede til-skud.

Med hensyn til alle disse bestemmelser til-lader jeg mig at henvise til forslaget og de til dette knyttede bemærkninger.

Under de drøftelser, som i sidste samling fandt sted angående forslaget, blev det klart, at det kunne være praktisk at få en mulighed for at trække en klarere grænse mellem de private skoler, der omfattes af loven, og de private skoler, der efter deres struktur falder udenfor friskolebegrebet, så-ledes som dette er fastlagt i lovens § 1.

Det har her i praksis især drejet sig om

skoler, der afgiver en større del af deres ele-ver til eksamensmellemskolens første klasse. Det er naturligvis udelukket at forhindre, at en vis del af en friskoles elever under den gældende ordning af hele vort skole-væsen i 11—12 års alderen søger over i eksamensskolen, men for visse skoler kan denne afgivelse af elever til eksamensskolen være så betydelig, at der kan opstå tvivl om, hvorvidt skolens formål er forberedelse til optagelse i første mellemskoleklasse eller at give eleverne en undervisning for hele den undervisningspligtige alder.

Det vil være lettere at skabe samling i dansk skolepolitik, såfremt de to skoletyper, den grundtvigske friskoletype og de skoler, der forbereder til den „lille embedseksamen“ i 11—12 års alderen, klart adskilles. Den grundtvigske friskole fortjener fra alle sider at møde forståelse for sit arbejde, medens den anden skole synes at tyde på, at der er et forkert element i vor skolestruktur.

Det er ofte sket i indeværende århun-drede, at spændingen mellem friskoler og folkeskole har dannet fronter her i folke-tingssalen. Jeg vil gerne bidrage til at op-hæve denne spænding. Når vi yder friskolen, den ægte friskole, den ret, der tilkommer den, kan vi lettere skabe samling også om en fremskridtslinie for folkeskolen. For at skabe mulighed for en sikrere bedømmelse af skolens karakter har jeg derfor efter for-handling med repræsentanter for Dansk Fri-skoleforening, der har tiltrådt forslaget, foreslået, at der til loven føjes en bestem-melse om, at afgørelsen af spørgsmålet om, hvorvidt en skole efter sin karakter hen-hører under loven eller ej, og hvor tvivl opstår som følge af skolens afgivelse af elever inden den undervisningspligtige al-ders ophør, træffes efter samråd med en af friskoleforeningen udpeget repræsentant. Til yderligere understregning af dette forhold har jeg i lovens § 2 foreslået optaget en be-stemmelse om, at skolen ikke alene som hidtil skal dokumentere, at dens undervis-ning står mål med folkeskolens, men tillige, at den underviser sine elever gennem hele den undervisningspligtige alder.

Med disse ord vil jeg anbefale det fore-liggende lovforslag til velvillig behandling. Jeg har endvidere den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ungdoms-undervisning m. v.* Et tilsvarende lovforslag